

Twee stukken over het boek: Eenvoudig verbonden en Birgit Verstappen op internet.
Dit boek was de aanleiding om Birgit Verstappen te vragen een lezing te houden bij Begijnenhofgesprekken in Eindhoven. De lezing en gesprek over 'Geaarde spiritualiteit' was op 18 dec 2011 en is te beluisteren op: www.begijnenhofgesprekken.nl

1 http://www.meanders.nl/project/proj_verbond.html

over het boek: Eenvoudig verbonden - Bijdragen aan franciscaanse milieuspiritualiteit (2007)
onderaan de 3 pagina's staat over dat boek:

Birgit Verstappen sluit deze bundel af met Aandachtig leven. Daarin geeft ze negen richtingwijzers voor een geaarde spiritualiteit. Met die richtingwijzers wil ze ons helpen te ontwaken, wakker te worden, tot diepe aandacht te komen voor de wereld om ons heen en al die wezens die deze wereld bevolken. Verstappen deelt met andere woorden met haar lezers de schatten die ze zelf op de weg naar geaarde spiritualiteit heeft vergaard. Elk van die richtingwijzers gaat vergezeld van een aantal concrete meditatievragen aan de lezer. Een waardige afsluiting voor een bundel die haar lezers te denken wil geven, tot bezinning wil laten komen, en die mensen wil ondersteunen en inspireren bij het vinden en gaan van hun weg naar een spirituele en morele verhouding met onze natuurlijke omgeving."

2 <http://milieudefensie.nl/publicaties/down-to-earth-magazine/2007/februari-2007/recensie-publicaties-pdf>

MILIEUDEFENSIE MAGAZINE DECEMBER 2007

SPECIAL Religie & Spiritualiteit

RECENSIE Vrijwillige armoede

'Franciscaanse milieuspiritualiteit'. Dat klinkt in onze hedendaagse oren als een behoorlijk exotisch onderwerp. Na lezing van 'Eenvoudig verbonden – bijdragen aan franciscaanse milieuspiritualiteit' is de conclusie: het boek geeft persoonlijke en maatschappelijke handvaten voor hoe het verder moet met de wereld en ons.

Onderverdeeld in negen hoofdstukken van verschillende theologen, filosofen, milieukundigen en franciscanen. Tegen de stelling dat het Christendom milieuvriendelijk is, wordt vaak Franciscus van Assisi ingebracht. Zijn aardeliefde is het beroemdste geworden vanwege zijn Zonnelied, waarover in het boek een heel hoofdstuk gaat en waarin Franciscus jubelt over zijn medeschepselen, inclusief de broeders zon, wind en vuur, zijn zusters maan, sterren en moeder aarde die ons voedt en bonte bloemen en planten voortbrengt. Franciscus koos – als zoon van een rijke handelaar – voor radicale armoede. "Wie zich niks toe-eigent kan dienstbaarheid en liefde uitstralen naar heel de schepping".

In onze tijd wordt armoede als iets negatiefs gezien, wordt geconstateerd in het hoofdstuk over die vrijwillige armoede. Maar Franciscus ervaart dat het samen gaat met soberheid, tevredenheid, onthechting, vrijgevigheid en solidariteit.

Wat het boek niet vertelt is dat Franciscus nauwelijks dood was of de katholieke kerk lapte Franciscus' eigen woorden en daden meteen aan zijn laars: er wordt toch een kerk ter ere van hem gebouwd, wat Franciscus zelf verafschuwde zou hebben, afkerig als hij was van elke (zelf)verheerlijking, pracht en praal. Bij zijn leven had Franciscus er trouwens al moeite mee om de Paus er van te overtuigen dat zijn volgelingen, de minderbroeders, de gelofte van de armoede af moesten leggen.

De Paus ging daarmee lijnrecht in tegen de grondlegger van zijn eigen kerk, want Franciscus deed precies wat Jezus deed en vroeg van zijn apostelen. De verbondenheid van Franciscus met de natuur is helemaal niet zo makkelijk of vanzelfsprekend, is de strekking van het hoofdstuk 'Hoezo verbonden met de natuur?' Doen we daar niet te romantisch over? Milieukundige Chris Elzinga beschrijft, in lijn met de wijsheid van Franciscus, dat onze ego-gerichtheid, onze identificatie met 'ik' als afzonderlijke entiteit een gevoel van afgescheidenheid van de rest van de schepping met zich meebrengt.

Verklaarbaar, begrijpelijk en in veel opzichten ook nodig, die ik-gerichtheid. Maar "de grote vraag is of het mogelijk is ons verder te ontplooien, voorbij de grenzen van het egobewustzijn. En waar kunnen we dat leren?", vraagt Elzinga zich af.

De 'transpersoonlijke psychologie' en spirituele tradities, waaronder die van Franciscus, geven ons volgens Elzinga lessen. Met 'Eenvoudig Verbonden' als lesboek.

Michiel Bussink Eenvoudig verbonden – Bijdragen aan franciscaanse milieuspiritualiteit, Chris Elzinga, Koos Leemker en Hans Sevenhoven (red.), Valkhof Pers, ISBN 978 90 5625 242 7, € 17,50